

ABONNEMENT

Pays étrangers
Pour un an : 2 Dolars

Edition spéciale : 3 Dolars

ADRESSE

«İdjtihad» Constantinople

Téléph : 20865

xxviiième ANNÉE

1 Novembre 1932

İÇTİHAT

Türkçe ve Fransızca

İLMİ, EDEBİ, İKTİSADİ

No : 356

ABONNEMAN

Seneliği (24 Nusha) Türkiye
için: 2 1,2, Â'lâ kâğıdı
5 liradır

ADRES

Cıgaloğlunda İctihad Evi

Tarihi Te'sisi :

1904 — Genève

Yirmi sekizinci sene

1 Teşrini sani 1932

İNTİKAD

ÇOCUKLARA GÜZEL BİR KİTAP

Avrupada, bâhusus Almanya da ve daha ziyade Amerikada çocuklar için çok mühim miktarda kitapçıklar vardır. Geçen sene «Deli-kanlı Hristiyanlar Cem'iyeti» nin Bey oğlundaki binasında yapılan bir kabulde teşhir edilmiş çocuk kitaplarının güzelliğine, mahirane ve ruh âşına tertiblerine ne kadar hayran olduğumu ta'rif edemem. Çocuklara az ehemmiyet veriyoruz, bu i'tinasızlığımız, diğer milletlerin çocuklara verdiği ehemmiyet göz önüne getirilmedikçe meydana çıkmaz.

Terbiye ve Veraset kitabının çok nurlu mübdi'inin şu sözleri ne kadar yürek örpertici dir ve ruhun derinliklerine ne kadar çok nüfuz edicidir :

«Yalnız babalıkda, fakat tam, şu'urlu babalıkda ya'ni terbiyededir, ki insan bütün yüreğini his eder.» Oh! çocuğun mini mini ayaklarının tıprırdısı! Yeni nesilleri terbiye etmek, yetiştirmek tarzımızla atiyi belki biz takarrür etdireceğiz.

Flaubert hayat inkita'sız bir terbiye olmalıdır, her şey'i öğrenmelidir, söylemekden ölmeye kadar her şey'i öğrenmelidir [*] demiştir.

[*] (Karlı Dağdan Ses) in şa'iri, torununa ve torununun nesil arkadaşlarının her birine .

Ölmüş aslanlığı tercih ile gör,

Ömri mes'udunu kıskanma itin

Yaşa vaz'iyeti pür 'izzetini

Ölmeye hazır olan bir yiğitin.

diyordu .

Tesadüfe terk olunduğu vakit bu uzun terbiye her lahze inhiraf eder, ebeveynler bile ekseriya bâhusus çocuklar henüz pek genç bulundukları zaman terbiyenin maksadı hakikisi hakkında hiç bir fikirleri yoktur. A'ilede çocukların ek-serine verilen ahlâkî mefkûre nedir? Fazla şa-matacı olmamak, parmaklarını burnuna, ağzına koymamak, sofrada çatalsız yemek yememek, yağmur yağdığı vakit ayaklarını suya, ya'ni su birikintilerine sokmamak ... »

Bu düşündürücü ve derin satırlar terbiyenin, çocukları yetiştirmenin ne kadar hükümrân bir iş ve bir vazife, ne kadar çok geniş bir işgal mevzu'u olduğunu sezdirmiş olmak gerekdir.

Bu satırları bize yazdıran İstânbül Ma'arif Müdür Mu'avini Hifzırrahman Râşit beyin Alman-cadan Türkçeye çevirdiği ve «Sinan matba'ası neşriyyat evi» nin basdığı (Çocuklara resimli Yardımcı Kıra'at) hayvanlar hikâyeleridir.

Bu kitabı büyük bir lezzet ve memnuniyetle okuduk . Hikâyeler nefisdir, çocuk ruhu üzerinde enfes te'sir yapacak ve terbiye edici bir güzellikle güzeldir . İşte başdan üç küçük hikâye :

SADIK KÖPEK

Bir tüccarın çok sadık ve uyanık bir köpeği vardı . Bu tüccar, günün birinde epice para kazandığı büyük bir pazardan atına binmiş olduğu halde evine dönüyordu . Parayı bir keseye

doldurmuş bunu da arka çantasına yerleştirerek eğerin gerisine bağlamıştı. Köpek, hayvanın yanı sıra koşuyordu. Beygîr epice yol aldıktan sonra çantanın bağlı olduğu kayışları yavaş, yavaş gevşedi ve içinde para kesesi bulunan çanta, yere düştü.

Köpek bunu görmüştü. Beygîrin önüne geçerek kesik, kesik adeta ağlar gibi bağırmağa başladı. Tüccar ise, köpeğin bu hareketine hiç aldırmış emiyordu. Fakat hayvan git tikçe yüksek sesle havladığı için onu kırbaçla dşmeğe başladı. Buna rağmen köpek bir türlü susmıyordu. Sahibinin daha ileri gitmesini istemiyen köpek, bu sefer beygîrin üzerine sıçrayarak onu bacağından ısırıldı. Hayvan o derece yorulmuştu ki ağzından köpük saçıyor ve mütemadiyen soluyordu. Tüccar, köpeğin kudurmuş olacağını düşündü ve silâhını çekerek köpeğinin üzerine boşalttı. Zavallı hayvan, bir anda yere yuvarlandı. Tüccar da yoluna devam etti.

Bir parça yol aldıktan sonra tüccar, eğere bağlı olan çantanın yerinde olmadığını görünce fena halde şaşırdı. Hemen geriye döndü ve çantayı aramağa başladı. Her tarafta köpeğin kanlı izlerini buluyordu. Nihayet para kesesinin düştüğü yere geldi. Orada fedakâr köpek, çantanın yanında uzanmış yatıyordu. Zavallı hayvan, yaralandıktan sonra sürüne, sürüne buraya kadar gelebilmişti. Efendisini görünce küyruğunu hafifçe sallıyabildi ve efendisinin ayakbılarını yalamağa başladı. Bu halden sonra derece müte'essir olan sahibi, mendilini çıkarıp köpeğin kanlarını sildi. Ve arkadan gelen arabacılar, köpeği alıp evine götürmeleri ve onu dikkatle tedavi etmeleri için yalvardı.

KÖPEĞİN ÖLÜMDEN KURTARDIĞI ÇİFTÇİ

Bir çiftçi iki köpeğini alarak ormana gitti. Ve çok yüksek bir gürgen ağacına çıkmağa başladı. Fakat birden ayağı kayarak düştü. Çatala benzer iki dal arasında baş aşağı fena halde asılıp kaldı. Adamcağız kendi kendine toplanamayacak bir vaziyette gök ile yer arasında sallanıp duruyordu.

Köpekler acı, acı sesler çıkarıyor ve öteye beriye koarak efendileri hesabına duydukları korkuyu ve te'essürü anlatıyorlardı. Nihayet bir tanesi eve koştu ve sahibinin akrabaları önünde acı, acı ulumağa başladı. Köpek fevkalâde asabi, yorgun bir hareketle koşuyor, tekrar geliyor, gidiyor, öteye, beriye koşuyor ve bütün bu hareketlerle kendisini takib etmek lüzumunu anlatıyordu. Nihayet bir çok insanlar köpeğin arkasından gittiler. Köpek sahibinin asılı olduğu ormana doğru koşuyor ve kendisini takib eden insanların kâfi derecede sür'atle gitmediğini görünce tekrar geriye dönüyor ve sonra yine ileri koşuyordu. Bu suretle arkasındaki adamları tam zamanında sahibinin asılı bulunduğu ağacın yanına getirebildi. Bu sayede kazaya uğrayan sahibini kurtarmağa muvaffak oldu.

Diğer köpek de bu esnada orada sahibinin yanında kalmış ve mütemadiyen havlıyarak diğer insanların dikkatini celb etmek ve biraz uzaktan geçenlerin sahibi için yardımlarını kazanmak istemiştir.

BİR KEDİNİN CESARETİ

Bir kedi Anadolu köylerinden birinde, ilk bahar güneşinin ısıttığı bir ahır kapısının önünde yavrularıyla oynıyordu. Birden büyük bir atmaca havadan inip yavruardan birisini yakaladı. Yavrunun annesi, bir anda atmacanın üzerine atıldı. Ve yavrusunu kurtarmağa çalıştı. Bu sefer atmaca yavruyu bıraktı, büyük kedinin üzerine atıldı. Her ikisinin arasındaki mücadele pek müthiş oluyordu. Atmaca kuvvetli kanat darbelerile, sivri gagasile ve keskin pençesile bir müddet hakimiyeti muhafaza etmiş ve zavallı kediye bağırta bağırta mütemadiyen didikleyerek bir gözünü bile çıkarmıştı. Fakat kedi, cesaretini kaybetmedi. Hasmını pençelerile sım sıkı tuttu ve bir sıçrayışta sağ kancasını ısırıverdi. Şimdi kedi gerçi hâkim bir vaziyete gelmişti. Fakat atmaca ondan vine çok kuvvetli idi. Bu sebeple boğuşma devam ediyordu. Kedi o kadar takatsız düşmüştü ki nerede ise bırakıp kaçacaktı. Fakat son kuvvetini topladı ve seri bir hareketle kabarak

tekrar bir hücumla kalktı ve atmacayı altına aldı. Etrafa dehşet verir yakaladığını parçalamak ister, bir halde atmacayı bu def'a da başından ısırdı. Artık zafer, kedide kalmış, atmaca için firardan başka çare kalmamıştı. Kedi, gözünün kaybolmasına ve yaralarına bakmadı. Yavrularının yanına gitti. Ve atmacanın, evvelâ ele geçirdiği yavru kdedide açtığı yaralardan akan kanları yalıyarak yaralarını sildi ve hiç bir şey olmamış gibi onları okşayarak, yalayarak miyavlamağa başladı.

Bu hikâyeler hep resimlidir ve ekserisi renkli resimlidir ve yine üç renkli bir kapak içine konmuştur. 72 sahifelik ve eyi kâğıd üzerine basılmış bu kitaba pek vezi' bir baha, 25 kuruş konmuştur. Babalar ve mu'allimler çocukların önüne bu emsalsiz güzel kitapdan etek etek götürmelidirler. Bu satırları bize yazdıran ancak terbiye ve irfanın memleketimizde intişar etmesi iştiahtır. Çocuklar bizim dünümüz ve yarınımız dırlar. Bizim ancak bu günümüz var!

10 Teşrini evvel 1932

AB. DJ.

HATIRALARIM

Yacht - club

Bir tarihte iş zımında Londra da bulunmakta idim. Temas ettiğim bir çok iş adamları arasında, vaktile bahriye ümerasından iken, benim gibi tekaüt edilmiş, bir zat vardı ki Victoria caddesinde mühim bir inşaat şirketini idare ediyordu.

İngilizler her şeyden ziyade denizcilğe ehemmiyet verdikleri malûmdur. Sporu da çok severler, hususile deniz sporlarına fevkalâde meraklıdırlar. Bu sporculukta yelkenli yat yarışları başta gelir.

İngiliz kıralı hazretleri aslan bahriyeden yetişmiştir. Vaktile yüzbaşı rütbesinde iken, amcasının kumanda ettiği Akdeniz donanmasında idi. O vakitler büyük kardaşı hayatta olmakla, bir gün tahta çıkması akla gelmez idi. Bir gece resmî bir vesilede saatlerce beraber bulunmuş idik.

Müşarünileyhin pek güzel yelkenli bir yatı vardır ki büyük yarışlara bizzat iştirak ettiği vakidir.

İngilterede müteaddit yat clubleri vardır. Bunlar aralarında, ayda bir kerre, Londra da Connaught House namında pek cesim bir bina da toplanup akşam yemeği yerler ve yatlar hakkında fikir teati ederler. Londra nın bir çok mason locaları da bu kâşane içindedir.

Bu deniz clublerinin anane haline girmiş bir usulleride her ziyafete bir Amiral davet etmektedir.

Yukarıda bahsettiğim bahriyeli dostum ve diğer müarefelerim dolayisile, ecebî olmama rağmen, o ayın yat clubler ziyafetine davet edilen amiral ben oldum.

Salona girdiğimde beni Reis karşıladı ve mühim âzalara takdim etti. Sonra sofraya oturduk, bana bir mevkii ihtiram verdiler. Reisin sağında kısa boylu, kâmilan matruş, ihtiyar bir deniz kurdu oturmuş idi: Kıralın yatının « Barman » denilen dümencisi yahut kaptanı.

Sofrada yüz kişi kadar idik. Masaların üstüne büyük şampanya şişeleri kondu. Yemeklere başlamadan reis ayağa kalkup bu akşamki yemeğe bir Türk amiralı şerefbaş olduğundan dolayı beyanı memnuniyet etti. Hazırûn alkışladılar, kalkup münasip bir kaç söz ile teşekkür ettim. Kaplombağa çorbasından başlayarak pek nefis yemekler yedik. Sonuna doğru yat sahiplerinden meşhur bir zat kıyam edüp Avrupanın şimalindeki İzlanda adasına yatla yaptığı uzun bir seyahatin müşkül, eğlenceli ve fennî cihetlerinden bahsetti, alkışlandı. Diğer bir zat Baltık denizinde seyahatte başına gelen maceraları anlattı. Seyaheti kısa fakat uğradığı güçlükler pek çok olmakla hikâyesi çok istifadelî idi. Sonra diğer bir yatçı, İngiltere den kalkup Fransa ve İspanya sevahilini dolaşarak Cibraltar a kadar gittiğini anlattı. Bu seyahat hayli uzun olmakla beraber fırtınalı, sisli ve